DE VISIE VAN LARRY CRABB OP CHRISTELIJKE COUNSELING VANUIT HET NIEUWE VERBOND

Jef De Vriese

Tijdens de conferentie van de AACC (American Association of Christian Counselors) in november 1997, gaf Larry Crabb een seminarie over "Christelijke Counseling vanuit het Nieuwe Verbond".

Jef De Vriese brengt verslag uit van de inhoud van dit seminarie.

BRON VAN VERANDERING

Mensen veranderen is in de Bijbel geen individuele zaak. De plaats waar verandering plaats vindt is de plaatselijke gemeente. De Schrift benadert het individu niet geïsoleerd, maar binnen de context van de gemeenschap van de gelovigen. In het Nieuwe Testament zijn de bronnen voor levensvernieuwing verbonden met het functioneren van de plaatselijke gemeente.

Christelijke counseling maakt algemeen onvoldoende gebruik van de principes van het Nieuwe Verbond. Dikwijls wordt counseling gericht op het vervullen van persoonlijke verlangens en passies.

Terecht verlangt een christen, op basis van de genade die het Nieuwe Testament laat zien, naar het goede. Hij heeft een heilig verlangen om dingen in de goede richting te zien ontwikkelen. Dit heilig verlangen behoort wezenlijk tot zijn identiteit, in tegenstelling tot de problemen en de zonde, die niet meer de kern van zijn leven uitmaken. In Christus is het vermogen en het verlangen om sterker te worden in het goede, krachtiger dan alle andere motieven.

Daarom moet christelijke counseling de aandacht scherp stellen op dit goede: het stimuleren van het nieuwe leven in Christus. Het nieuwe leven moet onderkend worden, gevoed, en tot ontplooiing gebracht. Christelijke counseling moet de strategieën van het vlees, die het leven doen werken zonder God, bloot leggen.

Larry Crabb gaat er van uit dat God de gelovige een nieuw leven gegeven heeft, en dat hij daarom verlangt het goede te doen.

Toch lopen vele christenen tegen het feit aan dat ze het goede niet doen. Denk, bijvoorbeeld, aan een man die, wanneer zijn vrouw hoop uitdrukt voor de toekomst van hun huwelijk, geen woord weet uit te brengen en "bevriest" bij de gedachte aan een innige omhelzing. Alhoewel hij graag zou reageren vanuit het goede dat God hem toevertrouwd heeft (zijn vrouw innig omhelzen), slaagt hij er niet in dat te doen. Invloeden uit zijn verleden en heden, van buiten af en van binnen uit, worden zichtbaar in dit symptoom.

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Theologie en Pastorale Counseling
9de jaargang, 1ste kwartaal 1998, nr.37, p 5-8
© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.
U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu

VERSCHEIDENHEID IN AANPAK

Welke benadering in christelijke counseling is aangewezen om dit probleem aan te pakken? Crabb noemt er vijf die een risico in zich dragen:

Doe wat goed is

Focus:
De aandacht van de counseling richt zich naar de uiterlijk zichtbare strijd. Het goede moet nageleefd worden. De benadering is moralistisch.

Kenmerk van de gemeente:
Er wordt verondersteld dat Gods standaard een extern gegeven is. De wet wordt gelezen en moet nagevolgd worden.

Bedenking:
Deze aanpak draagt het gevaar in zich dat men niet erkent dat de menselijke wil aangetast is door de doelstellingen van het vlees. De oproep tot het onderhouden van het gebod zou wel eens de werken van het vlees in stand kunnen houden.

Zoek wat je mist

Focus:
Deze aanpak gaat er van uit dat iets te kort schiet in het innerlijke van de gelovige. De aandacht gaat naar de innerlijke leefwereld. Er wordt nagegaan wat mist.

Kenmerk van de gemeente:
De christelijke gemeenschap wordt gekenmerkt door het streven naar meer van Gods Geest, meer gebed, meer... De wil richt zich niet zozeer op het doen wat goed is, maar op het zoeken naar wat God wil geven.

Bedenking:
God heeft ons reeds een nieuw hart gegeven. Het risico bestaat dat niet gebruikt wordt wat God reeds heeft toevertrouwd.

Aanvaard jezelf

Focus:
Counseling richt zich op uiterlijke invloeden en gaat na hoe de gelovige misschien beschadigd is door het verleden, de omgeving, enz. Het accent ligt op respecteren wie je bent, houden van jezelf, enz.

Kenmerk van de gemeente:
De gemeente bevestigt de persoon en stimuleert een positief zelfbeeld.

Bedenking:
Men ziet niet in dat de zichtbare strijd geen gevolg is van een te lage zelfwaarde, maar veeleer de vrucht is van een vleselijke begeerte. Men gaat er van uit dat een beter zelfbeeld beter gedrag zal veroorzaken.

Leg de zonde bloot

Focus:
Counseling richt zich hier op het afbreken van wat verkeerd is, het ontdekken van de zonde, en een oproep tot bekering.

Kenmerk van de gemeente:

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Theologie en Pastorale Counseling
9de jaargang, 1ste kwartaal 1998, nr.37, p 5-8
© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.
U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu

Het karakter van de christelijke gemeenschap is confrontatie.

Bedenking:
Alhoewel de zonde inderdaad aanwezig is, moet opgelet worden dat de zonde niet de definitie wordt van wie de gelovige is. Iets in de gelovige is wezenlijker en beter dan de zonde.

Herstel de schade

Focus:
De pastorale counselor is de expert die met inzicht de problemen aan het licht brengt.

Kenmerk van de gemeente:
In de gemeente staat inzicht centraal. Zij interpreteert wat zich in de gelovige afspeelt.

Bedenking:
Dit geeft grote macht aan de hulpverlener, die meer invloed krijgt omwille van zijn positie dan omwille van zijn geestelijk karakter. Zijn positie wordt meer bepaald door zijn diploma, technieken, enz., dan door geestelijk leven.

Veel psychotherapie is gericht op verbeteren van het vlees. Toch kan het vlees nooit beter worden. Bovenstaande benaderingen dragen enerzijds iets positiefs in zich, maar kunnen tegelijkertijd ontsporen door te steunen op het vlees in plaats van op het geestelijk leven.

HET NIEUWE VERBOND

Welk begrip heeft het nieuwe verbond betreffende problemen?

Gods oorspronkelijke blauwdruk

Crabb voert aan dat het uiteindelijke doel van de christelijke gemeenschap niets anders is dan eenheid. Het gaat om het bereiken van die eenheid die ook binnen de Drie-eenheid aanwezig is. Zoals Jezus en de Vader één zijn, zo is ook het doel van de gemeente die eenheid tussen de gelovigen zichtbaar te maken. Het uiteindelijke doel is gemeenschap, gekenmerkt door het genieten van elkaar en het krachtig elkaar versterken met wat iedereen heeft. Het doel is het bereiken van een samenlevingsrelatie zoals ook de Drie-eenheid die heeft.

Gods plan aangetast

De natuurlijke dispositie van de mens vóór de zondeval is dat hij beelddrager is van God, en onschuldig. Na de zondeval is dit beeld aangetast en heerst de passie van het vlees.

Eva dacht dat God iets goeds achter hield. Zij verdacht God er van niet goed te zijn, zodat zij tot de conclusie kwam dat ze alleen zichzelf kon vertrouwen. Dit is het vlees: zelf leven aan zijn ziel geven; de voldoening waarvoor men geschapen is proberen te vinden in zichzelf, in plaats van in God. Het vlees wil alles zelf controleren.

Het gevolg daarvan is dat er breuken ontstaan in de gemeenschap. Onderlinge relaties worden doorgeknipt. Het vlees kan dit niet onder controle brengen.

Het vlees kan ook de diepste verlangens van de ziel niet waar maken. Daarom wordt de aandacht gevestigd op minder diepe verlangens, en probeert het vlees andere behoeften als centrale behoeften te definiëren.

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Theologie en Pastorale Counseling
9de jaargang, 1ste kwartaal 1998, nr.37, p 5-8
© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.
U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu

Ook de schuld en de realiteit van de zonde kan het vlees niet oplossen. Het vlees kan het gedrag niet verbeteren tot op een niveau dat aan Gods verwachting beantwoordt. Dus gaat het vlees Gods standaard naar beneden halen en de wet afzwakken.

Temidden van al dit onvermogen probeert het vlees het op zichzelf gericht zijn te rechtvaardigen om daarmee de pijn te verminderen. Dit draagt er nog verder toe bij dat het vlees schade toebrengt aan zichzelf.

Crabb stelt vast dat de spanning tussen het gewenste ideaal (beeld zijn van God) en de realiteit (van het vlees) pijnlijk groot is. De mens verlangt naar iets waaraan hij zelf niet kan voldoen. Hij stelt vast dat hij tekort schiet en onderneemt pogingen om oplossingen te vinden voor die spanning.

De gevallen ziel ondervindt in het oplossen van die spanning twee passies. De eerste is angst dat het niet zal lukken. De tweede is boosheid: "niemand werkt mee zoals het hoort, vooral God niet".

Crabb waarschuwt voor het gevaar dat christelijke counseling met deze ambitie van het vlees, om de spanning op te heffen, probeert samen te werken. De bovengenoemde vijf benaderingen in christelijke counseling dragen dat risico in zich. Ze laten het vlees onvoldoende zien als slecht en zijn tegelijkertijd niet primair gericht op de vrijmaking van de verlangens van het nieuwe hart dat God aan de gelovige gegeven heeft.

Gods plan hersteld

Indien we er van uitgaan dat het goede hart van de gelovige, met de goede verlangens, bevrijd moet worden van de kwade begeerten van het vlees, dan is de oplossing dat er als het ware bressen in het vlees geslagen moeten worden. Of om het met de Puriteinen te zeggen: heiliging via het doden van het vlees en het tot leven brengen van de geest.

Dit vereist het aan het licht brengen van het vlees, zodat het ook verbroken kan worden. De oplossing op lange termijn is niet het teruggaan naar het verleden, het herbeleven van traumatische ervaringen, enz. De oplossing ligt in het geloof dat onder het zichtbare vlees iets goeds zit dat nog niet is vrij gekomen, iets dat meer beschrijft wie de gelovige is dan zijn probleem.

Het hoofddoel, de uiteindelijke visie die christelijke counseling moet hebben voor de confident, is die van gemeenschap. Het gaat om de eenheid zoals die is binnen de Drie-eenheid. Deze kan bewerkt worden door het aan het licht brengen van de zondige strategieën (die het vlees gebruikt) en het "verlevendigen" van de geest.

Dit is een doelstelling die menselijk gesproken niet bereikbaar is, en die afhankelijk is van gebed. Christelijke counseling kan hier niet steunen op technieken, maar moet steunen op Gods genade.

De visie die christelijke counseling moet vasthouden is niet dat problemen verdwijnen, maar dat de confident God gaat vinden. Christelijke counseling moet aandacht schenken aan die visie en aan de wegen om dit te bereiken.

ROL VAN DE PLAATSELIJKE GEMEENTE, DE ONDERLINGE GEMEENSCHAP

Volgens Crabb is het voor de ontwikkeling van christelijke counseling essentieel dat we afgeraken van de positie van de hulpverlener die zich opstelt als expert. Waar het wezenlijk om gaat is de samenwerking tussen en de wederzijdse aanvulling van de leden van het

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Theologie en Pastorale Counseling
9de jaargang, 1ste kwartaal 1998, nr.37, p 5-8
© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.
U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu

lichaam van Christus, waarin gelovigen ten opzichte van elkaar de rol van vriend, mentor en herder uitoefenen.

Vriend: liefde

Een vriend is iemand die vol genade is om met mij om te gaan, ook als ik op mijn slechts ben. Hij kan zich in mij verblijden om wie ik ben. Een vriend is vol *liefde*.

Een christelijke gemeenschap die vriendschap-georiënteerd is, legt niet het accent op gebeurtenissen en dingen die gedaan moeten worden, maar op onderlinge gemeenschap.

Mentor: hoop

Een mentor is iemand die *hoop* kan geven. Hij heeft volwassenheid geleerd doorheen het lijden. Daardoor kent hij de betekenis van het woord hoop.

Een mentor heeft visie voor wie ik kan worden in de toekomst. Zijn boodschap is dat niets Gods plan met mij kan ondermijnen.

Herder: geloof

De herder, geestelijk begeleider of counselor is iemand die in wijsheid gegroeid is. Hij kan het *geloof* in mij bouwen door de weg te wijzen naar het doden van het vlees en het levend maken van mijn geest.

De herder toont de weg naar de mogelijkheid om te leven volgens de kracht die in de Drie-eenheid is. Hij weet wat het betekent als Jezus zegt dat Hij de heerlijkheid die de Vader Hem gegeven heeft aan de discipelen gegeven heeft.

OPROEP

Deze opdracht is de uitdaging van de plaatselijke gemeente, waarvan christelijke counseling een integraal deel uitmaakt. De opdracht voor de gemeente is: wees duidelijk (over de identiteit in Christus, over de zonde, over het feit dat Christus overwinnaar is, enz.), wees echt (niet alleen in therapie, maar in het hele leven), en doe er iets mee (verkondig en leef het Evangelie).

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Theologie en Pastorale Counseling
9de jaargang, 1ste kwartaal 1998, nr.37, p 5-8
© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.
U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu